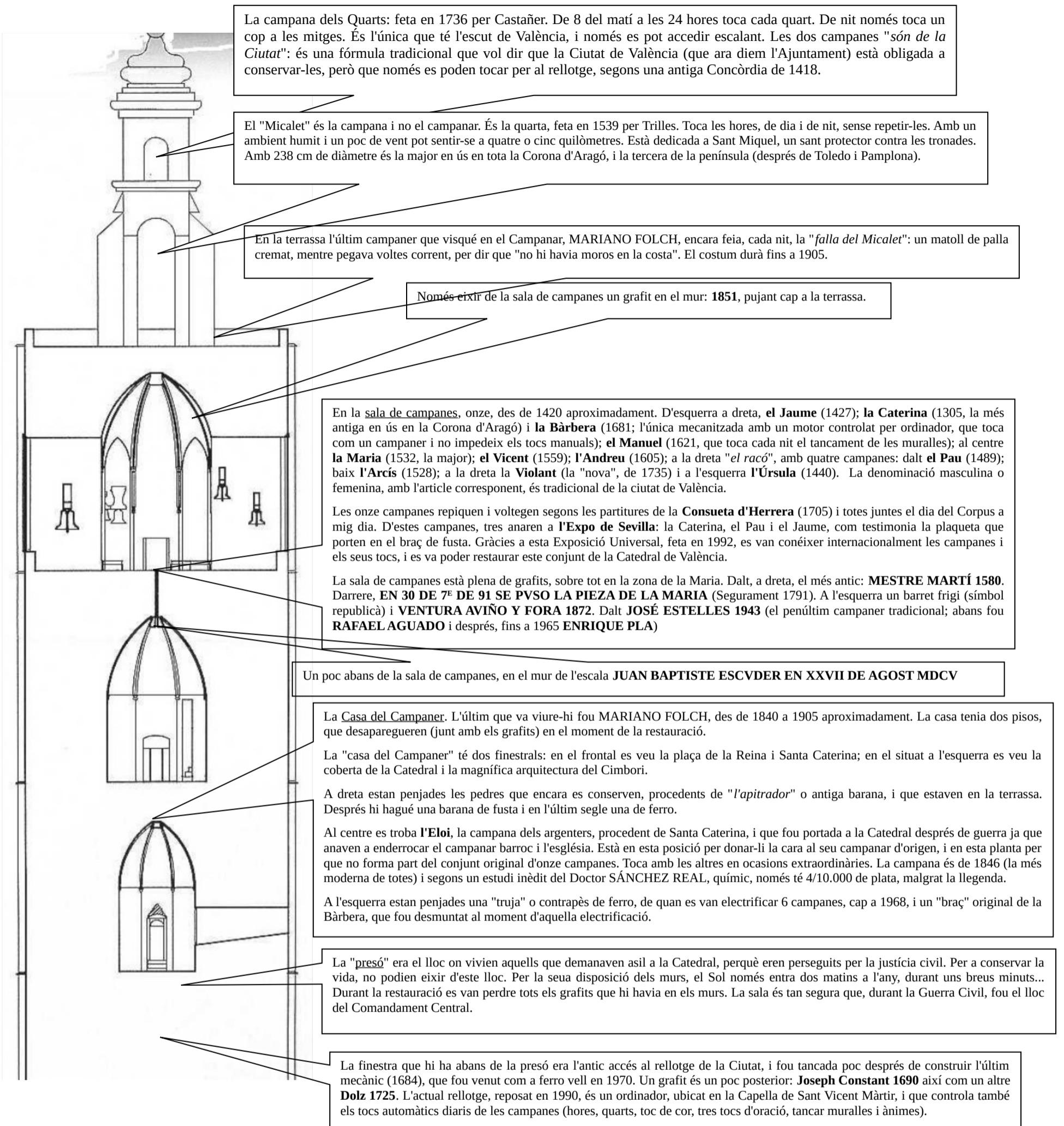

Visita virtual al Campanar Nou de la Catedral de València (Torre del "Micalet" de la Seu)

La campana dels Quarts: feta en 1736 per Castañer. De 8 del matí a les 24 hores toca cada quart. De nit només toca un cop a les mitges. És l'única que té l'escut de València, i només es pot accedir escalant. Les dos campanes "són de la Ciutat": és una fórmula tradicional que vol dir que la Ciutat de València (que ara diem l'Ajuntament) està obligada a conservar-les, però que només es poden tocar per al rellotge, segons una antiga Concòrdia de 1418.

El "Micalet" és la campana i no el campanar. És la quarta, feta en 1539 per Trilles. Toca les hores, de dia i de nit, sense repetir-les. Amb un ambient humit i un poc de vent pot sentir-se a quatre o cinc quilòmetres. Està dedicada a Sant Miquel, un sant protector contra les tronades. Amb 238 cm de diàmetre és la major en ús en tota la Corona d'Aragó, i la tercera de la península (després de Toledo i Pamplona).

En la terrassa l'últim campaner que visqué en el Campanar, MARIANO FOLCH, encara feia, cada nit, la "falla del Micalet": un matoll de palla cremat, mentre pegava voltes corrent, per dir que "no hi havia moros en la costa". El costum durà fins a 1905.

Només eixir de la sala de campanes un grafit en el mur: **1851**, pujant cap a la terrassa.

En la sala de campanes, onze, des de 1420 aproximadament. D'esquerra a dreta, **el Jaume** (1427); **la Caterina** (1305, la més antiga en ús en la Corona d'Aragó) i **la Bàrbera** (1681; l'única mecanitzada amb un motor controlat per ordinador, que toca com un campaner i no impedeix els tocs manuals); **el Manuel** (1621, que toca cada nit el tancament de les muralles); al centre **la Maria** (1532, la major); **el Vicent** (1559); **l'Andreu** (1605); a la dreta "el racó", amb quatre campanes: dalt **el Pau** (1489); baix **l'Arcís** (1528); a la dreta la **Violant** (la "nova", de 1735) i a l'esquerra **l'Úrsula** (1440). La denominació masculina o femenina, amb l'article corresponent, és tradicional de la ciutat de València.

Les onze campanes repiquen i voltegen segons les partitures de la **Consueta d'Herrera** (1705) i totes juntes el dia del Corpus a mig dia. D'estes campanes, tres anaren a l'**Expo de Sevilla**: la Caterina, el Pau i el Jaume, com testimonia la plaqueta que porten en el braç de fusta. Gràcies a esta Exposició Universal, feta en 1992, es van conèixer internacionalment les campanes i els seus tocs, i es va poder restaurar este conjunt de la Catedral de València.

La sala de campanes està plena de grafits, sobre tot en la zona de la Maria. Dalt, a dreta, el més antic: **MESTRE MARTÍ 1580**. Darrere, **EN 30 DE 7e DE 91 SE PVSO LA PIEZA DE LA MARIA** (Segurament 1791). A l'esquerra un barret frigi (símbol republicà) i **VENTURA AVIÑO Y FORA 1872**. Dalt **JOSÉ ESTELLES 1943** (el penúltim campaner tradicional; abans fou **RAFAEL AGUADO** i després, fins a 1965 **ENRIQUE PLA**)

Un poc abans de la sala de campanes, en el mur de l'escala **JUAN BAPTISTE ESCVDER EN XXVII DE AGOST MDCV**

La **Casa del Campaner**. L'últim que va viure-hi fou MARIANO FOLCH, des de 1840 a 1905 aproximadament. La casa tenia dos pisos, que desaparegueren (junt amb els grafits) en el moment de la restauració.

La "casa del Campaner" té dos finestrals: en el frontal es veu la plaça de la Reina i Santa Caterina; en el situat a l'esquerra es veu la coberta de la Catedral i la magnífica arquitectura del Cimbori.

A dreta estan penjades les pedres que encara es conserven, procedents de "l'apitrador" o antiga barana, i que estaven en la terrassa. Després hi hagué una barana de fusta i en l'últim segle una de ferro.

Al centre es troba **l'Eloi**, la campana dels argenters, procedent de Santa Caterina, i que fou portada a la Catedral després de guerra ja que anaven a enderrocar el campanar barroc i l'església. Està en esta posició per donar-li la cara al seu campanar d'origen, i en esta planta per que no forma part del conjunt original d'onze campanes. Toca amb les altres en ocasions extraordinàries. La campana és de 1846 (la més moderna de totes) i segons un estudi inèdit del Doctor **SÁNCHEZ REAL**, químic, només té 4/10.000 de plata, malgrat la llegenda.

A l'esquerra estan penjades una "truja" o contrapès de ferro, de quan es van electrificar 6 campanes, cap a 1968, i un "braç" original de la Bàrbera, que fou desmuntat al moment d'aquella electrificació.

La "presó" era el lloc on vivien aquells que demanaven asil a la Catedral, perquè eren perseguits per la justícia civil. Per a conservar la vida, no podien eixir d'este lloc. Per la seua disposició dels murs, el Sol només entra dos matins a l'any, durant uns breus minuts... Durant la restauració es van perdre tots els grafits que hi havia en els murs. La sala és tan segura que, durant la Guerra Civil, fou el lloc del Comandament Central.

La finestra que hi ha abans de la presó era l'antic accés al rellotge de la Ciutat, i fou tancada poc després de construir l'últim mecànic (1684), que fou venut com a ferro vell en 1970. Un grafit és un poc posterior: **Joseph Constant 1690** així com un altre **Dolz 1725**. L'actual rellotge, reposat en 1990, és un ordinador, ubicat en la Capella de Sant Vicent Màrtir, i que controla també els tocs automàtics diaris de les campanes (hores, quarts, toc de cor, tres tocs d'oració, tancar muralles i ànimes).

Només pujar, cap al 8 escaló, hi ha marques en la paret del mur que manà fer el Capítol, per tancar l'accés durant la Guerra de les Germanies. En el Campanar es va dipositar el Tresor de la Catedral, i quedaren uns quants sacerdots, amb pa, carn seca i aigua (així com armes) per aguantar un any.

Dibuix del campanar: Estudi d'Arquitectura de Rafael SOLER i VERDÚ - 1993

El Campanar té un doble accés simbòlic: des de la Catedral i des del carrer, ja que és una torre tant religiosa com civil, encara que ara forme part de la Seu. És per això que cal eixir a un pati, per poder entrar a la torre.

El "Campanar Nou" fou començat en 1381, com testimonia una placa, escrita en valencià i ubicada en el carrer. La terrassa fou acabada cap a 1425, i hi hagué diverses estructures de fusta o "gàbies" per penjar la gran campana de les hores. L'actual espadanya, de dubtós gust, fou feta en 1794. El Campanar té uns 205 escalons per arribar a la terrassa, i compta amb tres sales, habitualment tancades, però visibles a través de les noves portes transparents. Les sales estan obertes quan estan els membres del Gremi de Campaners Valencians.

Els tocs de campanes són interpretats pels Campaners de la Catedral de València, membres del Gremi de Campaners Valencians, una associació cultural dedicada a recuperar i interpretar tocs manuals de campanes, així com investigar, divulgar i protegir este instrument tradicional de comunicació. Hi ha també un ordinador per als tocs diaris automàtics.